

Μάθημα/Τάξη:	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
Κεφάλαιο:	
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	
Επιδιωκόμενος Στόχος:	

Κείμενο Ι

Η βιοπολιτική του εθελοντισμού

Σε μια εποχή γενικευμένης κοινωνικής-οικονομικής βαρβαρότητας που εκδηλώνεται ως βαθύτατη ανθρωπιστική κρίση, ποιες βαθύτερες ψυχολογικές και κοινωνικές ανάγκες ικανοποιούν οι εθελοντικές κοινωνικές δραστηριότητες των πολυάριθμων ατόμων που επενδύουν σε αυτές; Αρκεί η επίκληση των μεγάλων κοινωνικών καταστροφών για να εξηγηθούν η μαζικότητα και η ποικιλία των νέων φαινομένων εθελοντισμού και των οργανωμένων φιλανθρωπικών δραστηριοτήτων; Αν είναι αλήθεια, όπως συχνά λέγεται, ότι το τέλος της νεωτερικότητας συνεπάγεται αυτομάτως και «το τέλος του ανθρώπου», τότε τι μπορεί να σημαίνει «ανθρωπιστική πολιτική» σήμερα;

Μολονότι έχουν διατυπωθεί, κατά καιρούς, διάφορες πολιτικές, στατιστικές και αμιγώς κοινωνιολογικές ερμηνείες αυτών των φαινομένων, δεν έχουν διερευνηθεί επαρκώς τα ψυχολογικά κίνητρα της ανθρώπινης ανάγκης για αλληλεγγύη που εκδηλώνεται μέσω του αυθόρμητου ή του οργανωμένου κοινωνικού εθελοντισμού. Έτσι, στις ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες, η προσχεδιασμένη ελαχιστοποίηση του νεωτερικού κράτους πρόνοιας επιβάλλει τη μεγιστοποίηση των εξατομικευμένων, άμισθων και κυρίως πολιτικά ανώδυνων εθελοντικών πρακτικών.

Αναμφίβολα, κάθε οργανωμένη εθελοντική δράση έρχεται να καλύψει μια υπαρκτή κοινωνική ανάγκη, προκύπτει δηλαδή από την εμφανή ανεπάρκεια των δομών του οργανωμένου κράτους και της κοινωνίας στο να χειριστούν εγκαίρως και αποτελεσματικά τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν ορισμένα μεμονωμένα άτομα ή ευρύτερες κοινωνικές ομάδες. Προβλήματα που, κατά κανόνα, δημιουργούνται από τις ίδιες τις κοινωνίες οι οποίες, εκ των υστέρων, καλούνται να τα λύσουν.

Παρ' όλα αυτά, από πολυάριθμες ψυχολογικές και κοινωνιολογικές έρευνες σε όλο τον πλανήτη προκύπτει ότι η συστηματική ενασχόληση με τον κοινωνικό εθελοντισμό βοηθά όχι μόνο αυτούς που δέχονται βοήθεια αλλά και αυτούς που την προσφέρουν. Πράγματι, οι σχετικές στατιστικές μελέτες επιβεβαιώνουν ότι τα άτομα που συμμετέχουν ενεργά,

συνειδητά και για μεγάλο χρονικό διάστημα σε εθελοντικές πρακτικές αισθάνονται πιο ισορροπημένα, λιγότερο δυστυχή και πολύ πιο ικανοποιημένα από τη ζωή τους σε σύγκριση με τα άτομα που δεν εμπλέκονται σε τέτοιες αλτρουιστικές δραστηριότητες. Με άλλα λόγια, η ένταξη σε μια νέα κοινωνική ομάδα, στην οποία υποτίθεται ότι επέλεξαν να ενταχθούν «ελεύθερα» οι ίδιοι οι εθελοντές, σε συνδυασμό με το κοινωνικά επωφελές έργο που πραγματοποιούν, τους προσφέρει το πολυπόθητο -αλλά κάθε άλλο παρά ανιδιοτελές- αίσθημα αισιοδοξίας, πληρότητας και προσωπικής δικαίωσης που από καιρό είχαν απολέσει στην καθημερινή κοινωνική, εργασιακή και οικογενειακή τους ζωή!

Τι το ιδιαίτερο όμως και μοναδικό έχουν οι εθελοντικές δραστηριότητες; Αναζητώντας μια πιο σαφή εξήγηση γι' αυτό το κοινωνικό φαινόμενο, οι ερευνητές -ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι- διαπίστωσαν ότι η εθελοντική δραστηριότητα αναπληρώνει, έστω και φαντασιακά, τη βαθύτερη ανάγκη των ανθρώπων να επιτελούν μια προσωπική, δημιουργική και κυρίως χρήσιμη κοινωνική δραστηριότητα. Διόλου περίεργο που, στατιστικά, στον εθελοντισμό επενδύουν επωφελώς κυρίως οι άνεργοι και οι συνταξιούχοι. Αυτό τουλάχιστον προκύπτει από τις πρωτοποριακές έρευνες του Edwin Boezeman και της Naomi Ellemers στην Ολλανδία και του Theo Wehner και της ομάδας του στο Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης. Το απρόσμενο συμπέρασμα αυτών των ερευνών είναι ότι το ψυχολογικό πρότυπο του εθελοντή αντιστοιχεί και συνήθως αντιπροσωπεύεται από άτομα που δεν είναι καθόλου ικανοποιημένα από την επαγγελματική ή και την ιδιωτική τους ζωή. Υπό αυτή την έννοια, ο μετανεωτερικός εθελοντισμός δεν έχει καμία σχέση με την ιστορικά ξεπερασμένη αστική φιλανθρωπία, αφού πλέον προβάλλεται μαζικά ως υποκατάστατο της κανονικής εργασίας και της αποδομημένης λειτουργίας του κράτους πρόνοιας.

Οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε εγκαίρως το γιατί και κυρίως το πώς η μετανεωτερική πολιτική έχει επιβάλει τον εθελοντισμό ως μορφή άμισθης κοινωνικής εργασίας αλλά και ως μέσο κοινωνικής διαχείρισης και εκτόνωσης της οργής ενός ολοένα διογκούμενου αριθμού περιθωριοποιημένων πολιτών. Η ελεγχόμενη αποσάθρωση και η προσχεδιασμένη ελαχιστοποίηση του νεωτερικού κράτους πρόνοιας επιβάλλει τη μεγιστοποίηση των εξατομικευμένων, άμισθων και κυρίως πολιτικά ανώδυνων εθελοντικών πρακτικών.

Σπύρος Μανουσέλης, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ, 14.01.2017

Κείμενο II

Σε αποστολή με τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα

Κάθε χρόνο περισσότερα από 3.000 άτομα, διεθνές προσωπικό, ενώνουν τις δυνάμεις τους, και σε συνεργασία με τους 29.000 συναδέλφους από το ντόπιο προσωπικό υποστηρίζουν τους πληθυσμούς που βρίσκονται σε κίνδυνο.

ΑΡΕΙΜΑΝΙΟ
ΔΙΚΤΥΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οι ομάδες που εργάζονται στα προγράμματα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (Médecins Sans Frontières/MSF) παρέχουν ιατρική ανθρωπιστική βοήθεια σε άτομα που έχουν πληγεί από ένοπλες συρράξεις, που κινδυνεύουν από επιδημίες, που βρίσκονται αποκλεισμένα από την παροχή ιατρικής φροντίδας ή που έχουν πληγεί από κάποια φυσική καταστροφή.

Τα μέλη των ομάδων μας προσφέρουν την πρακτική τους εμπειρία σε περισσότερες από 60 χώρες. Συχνά καλούνται να ζήσουν και να εργαστούν σε δύσκολες συνθήκες. Το ασταθές περιβάλλον γίνεται η καθημερινότητά τους. Το έργο τους είναι σκληρό και απαιτητικό, αλλά η ανταμοιβή για την προσφορά τους είναι τεράστια.

Οι MSF αναζητούν επαγγελματίες υγείας, καθώς και επαγγελματίες από άλλους τομείς που καλύπτουν θέσεις τεχνικής υποστήριξης, συντονισμού, οικονομικής διαχείρισης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού.

Ενημερωθείτε για τις ειδικότητες που αναζητάμε για να εργαστούν στις αποστολές μας, παντού στον κόσμο, εκεί όπου υπάρχει ανάγκη.

<https://msf.gr/work-with-us>

Κείμενο III

Ποίημα από την έκδοση «Μαχμούντ Νταρουίς... να σκέφτεσαι τους άλλους – 12 ποιήματα του Παλαιστίνιου ποιητή»

του Μαχμούντ Νταρουίς

Να σκέφτεσαι τους άλλους

Καθώς ετοιμάζεις το πρωινό σου, να σκέφτεσαι τους άλλους.
Μην ξεχνάς να ταιΐζεις τα περιστέρια.

Όταν πολέμους ξεκινάς, να σκέφτεσαι τους άλλους.

Μην ξεχνάς όσους λαχταρούν την ειρήνη.

Όταν πληρώνεις το νερό, να σκέφτεσαι τους άλλους.

Εκείνους που μόνο τα σύννεφα έχουν να τους θηλάσουν.

Όταν γυρνάς στο σπιτικό σου, να σκέφτεσαι τους άλλους.

Μην ξεχνάς όσους ζουν σε αντίσκηνα.

Όταν τ' αστέρια μετράς πριν κοιμηθείς, να σκέφτεσαι τους άλλους.

Εκείνους που δεν έχουνε πού να πλαγιάσουν.

Όταν ελεύθερα μιλάς, να σκέφτεσαι τους άλλους.

Εκείνους που δεν τους αφήνουν να μιλήσουν.

Και καθώς σκέφτεσαι εκείνους, τους άλλους,

Στον εαυτό σου γύρισε και πες:

«Αχ και να ήμουν ένα κερι στο σκοτάδι».

.....

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

ΘΕΜΑ Α

Το **Κείμενο Ι** ξεκινά με τρία ερωτήματα. Ποια απάντηση δίνει ο συγγραφέας στο δεύτερο ερώτημα; Να απαντήσετε σε μία παράγραφο 70 – 80 λέξεων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο

Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις αποδίδουν ορθά απόψεις του συγγραφέα των κειμένων **Ι και ΙΙ**; (Σ ή Λ). Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου παραθέτοντας σχετικά αποσπάσματα από το κείμενο.

Μονάδες 10

Στο Κείμενο Ι:

1. Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι η αδυναμία του κράτους να αντιμετωπίσει τα κοινωνικά προβλήματα είναι η αιτία εκδήλωσης εθελοντικής δράσης.
2. Δραστήρια κοινωνικά κι επαγγελματικά άτομα γίνονται κατά κανόνα εθελοντές.
3. Ο περιορισμός του προνοιακού κράτους ευνοεί την ανάπτυξη του εθελοντισμού.

Στο Κείμενο ΙΙ:

- 1.Ο βασικός σκοπός σύνταξης του κειμένου είναι η προσφορά θέσεων εργασίας και η πρόσληψη προσωπικού.
- 2.Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε περιπτώσεις μόνο σε περιπτώσεις υποανάπτυκτων χωρών.

Ερώτημα 2^ο

α. «Τι το ιδιαίτερο όμως και μοναδικό έχουν οι εθελοντικές δραστηριότητες;»: Τι πετυχαίνει η αρθρογράφος με τη χρήση του συγκεκριμένου ερωτήματος στην 5^η παράγραφο του **Κειμένου Ι**, ως προς την οργάνωση του κειμένου και ως προς την αντίδραση του αναγνώστη;

Μονάδες 10

β. Να εξηγήσετε με πιο απλά λόγια το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος του **Κειμένου Ι**, όπως παρατίθεται παρακάτω, ώστε να γίνει κατανοητό από έναν φίλο σας που δεν το καταλαβαίνει:

«Έτσι, στις ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες, η προσχεδιασμένη ελαχιστοποίηση του νεωτερικού κράτους πρόνοιας επιβάλλει τη μεγιστοποίηση των εξατομικευμένων, άμισθων και κυρίως πολιτικά ανώδυνων εθελοντικών πρακτικών»

Μονάδες 5

Ερώτημα 3^ο

Να αναδιατυπώσετε το παρακάτω απόσπασμα του **Κειμένου Ι** αρχίζοντας με τη φράση «πρέπει να...» προκειμένου να δοθεί έμφαση στην αναφερόμενη ενέργεια των ρημάτων και στη συνέχεια να σχολιάσετε τις υφολογικές διαφορές που παρατηρείτε.

« να συνειδητοποιήσουμε εγκαίρως το γιατί και κυρίως το πώς η μετανεωτερική πολιτική έχει επιβάλει τον εθελοντισμό ως μορφή άμισθης κοινωνικής εργασίας αλλά και ως μέσο κοινωνικής διαχείρισης και εκτόνωσης της οργής ενός ολοένα διογκούμενου αριθμού περιθωριοποιημένων πολιτών»

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Γ

Ποιο θεωρείτε ότι είναι το κρίσιμο θέμα του ποιήματος που προκύπτει από τη στάση του ποιητή και με ποιους κειμενικούς δείκτες αυτή υπηρετείται (Κείμενο ΙΙΙ); Ποια είναι η δική σας τοποθέτηση έναντι μιας τέτοιας στάσης; (100-200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Ο εθελοντισμός θεωρείται από πολλούς ότι προσφέρει σημαντικό κοινωνικό έργο αλλά και ανταμείβει και τον ίδιο τον εθελοντή. Όμως, παρόλη την ενίσχυση που γνωρίζει, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, το εθελοντικό έργο αποτελεί υπόθεση συνήθως λίγων ανθρώπων. Τι εμποδίζει λοιπόν τους ανθρώπους να εκφραστούν ανιδιοτελώς μέσω του εθελοντισμού και ποιες μορφές εθελοντικής δράσης θεωρείτε περισσότερο απαραίτητες στον σημερινό κόσμο; Λαμβάνοντας υπόψη σας το περιεχόμενο των παραπάνω κειμένων να καταγράψετε τις σκέψεις σας σε ένα κείμενο (350-400 λέξεις) που έχει τη μορφή ομιλίας στα πλαίσια εκδήλωσης που διοργανώνεται στο Δήμο της περιοχής σας με αφορμή τη φιλοξενία προσφύγων από την εμπόλεμη Συρία.

Μονάδες 30

Ευχόμαστε επιτυχία!